

19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI

19 Mayıs 1919 tarihi, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki dönüm noktalarından biridir. Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı tarih olan **19 Mayıs** aynı zamanda "**Gençlik ve Spor Bayramı**" olarak kutlanmaktadır. Atatürk Millî Mücadele sıralarında Türk milletini ileri götürecek olanların ve köhnemiş fikirlere karşı gelecek olanların genç fikirler olduğunu görmüştü. Bu nedenle de "gençlik" kavramı Atatürk için ayrı bir önem taşımaktadır. Atatürk gençlerden sık sık bahsederken, yaş sınırı dışında fikri olarak gençliği yani, fikirde yeniliği ifade etmiştir. O'nun şu sözü çok anlamlıdır: "Genç fikirli demek, doğruyu gören ve anlayan gerçek fikirli demektir. Atatürk'ün gençliğe armağan ettiği ve "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanan 19 Mayıs tarihinin önemini daha iyi anlayabilmek için Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 tarihleri arasında gerçekleştirdiği İstanbul-Samsun yolculuğunu bir kez daha hatırlamamız gerekir.

Cumhuriyeti'nin tarihindeki önemli olaylardan biri Atatürk'ün Samsun'a ayak basışıdır. Türk Milleti Birinci Dünya Savaşı sonrasında kötüleşen koşullar içinde kurtuluş çareleri ararken büyük bir lider Mustafa Kemal Atatürk ortaya çıktı ve Samsun'a ayak basarak "Kurtuluş" yolunu açtı. Dolayısıyla Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 İstanbul'dan başlayan yolculuğu bir kurtuluş dönemini simgeler. Samsun'a ayak basışının taşıdığı önem Atatürk'ün Büyük Nutku'nu 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkışı ile başlatmasından anlaşılmaktadır.

Samsun işgal kuvvetleri için önemli noktalardan biriydi. Stratejik bakımdan büyük öneme sahipti ve Karadeniz'den Orta Anadolu'ya açılan en rahat ve güvenilir bir kapıydı. İngilizler 9 Mart 1919 tarihinde Samsun'a askerî birlik çıkarmışlardı. Buna tepki olarak Türk Makinalı Tüfek birliğinden Hamdi adındaki bir teğmenin askerlerini alarak dağa çıkması dikkatleri bu bölgeye çekti ve İngiliz Yüksek Komiserliği'nin de Türk halkının silâhlandığı konusundaki şikayetleri üzerine bu bölgeye güvenilir bir kumandanın olağanüstü yetkilerle gönderilmesine karar verildi.

Bu kumandan Mustafa Kemal Atatürk'tü ve Atatürk uzun zamandan beri ülkenin içinde bulunduğu bu umutsuz duruma üzülmüyor ve bir şeyler yapmak için Anadolu'ya geçmek istiyordu. Bu O'nun için bulunmaz fırsattır. Atatürk ile beraber 16 Mayıs 1919 Cuma günü başlayacak yolculuğa gemi kaptanı İsmail Hakkı Durusu dışında 18 kişi eşlik edecekti. Atatürk beraberindeki kişilerle beraber **16 Mayıs 1919 Cuma** günü öğleden sonra "**Bandırma**" adındaki eski bir vapurla Galata rıhtımından ayrılır. Atatürk, İstanbul'dan başlayan ve Samsun'da sona eren yolculuk esnasında görevli bir askerdi ve giyimi de buna uygundu ancak Samsun'a ayak bastığı günden birkaç gün sonra asker değil, sivil olarak hareket edecekti. Atatürk'ün Samsun'a çıkışında gördüğü manzara pek parlak değildi. Şehirde İngiliz işgal kuvvetleri vardı. Pontusçular sokaklarda kol geziyordu. Halk kendisini koruyamayacak durumdaydı. Atatürk bugün müze haline getirilen Mıntıka Palas'ta kaldıkları süre içinde hep bu sorunları düşündü, yolculukta geçirdiği uykusuz geceler sona ermemiştir; şimdi de burada uykusuz geceler başlıyordu. Ama, O'nda ve O'nun gibi düşünenlerde bu azim oldukça hiçbir engel aşılmaz değildi.

Atatürk'ün şu sözleri hepimiz için bir rehber olmalıdır: "**Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız, bu kâfidir**" demıştır. Atatürk'ü anlamak, yaşadıklarını ve fikirlerini bilmekle mümkündür. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında yaşanan zorlukları her zaman göz önünde tutarak, 19 Mayısları Atatürk'ün emanetine daima sahip çıkarak kutlamalıyız.

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü

A-) Aşağıda verilen soruları metne göre cevaplayınız.

- 1-) Atatürk hangi tarihte Samsun'a ayak basmıştır?
- 2-) Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı tarih, her yıl ne bayramı olarak kutlanmaktadır?
- 3-) Atatürk için "gençlik" kavramı ayrı bir önem taşımaktadır, Atatürk gençliği nasıl ifade etmiştir?
- 4-) Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 İstanbul'dan başlayan yolculuğu hangi dönemin başlangıcı olarak kabul edilir?
- 5-) İngilizler hangi tarihte Samsun'a asker çıkarmıştır?
- 6-) İngiliz Yüksek Komiserliği Türk halkının silâhlandığı konusundaki şikayetleri üzerine bölgede ne yapılmasını ister?
- 7-) Atatürk'ün 16 Mayıs 1919 Cuma günü öğleden sonra Galata rıhtımından ayrıldığı eski vapurun adı nedir?
- 8-) Atatürk'ün Samsun'a çıktığında ülke için gördüğü manzara nasıldır?
- 9-) Atatürk Samsun'a çıktığında kaldığı bugün müze haline getirilmiş olan yapının adı nedir?
- 10-) Atatürk'ün "Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız, bu kâfidir" sözünden neler anlıyorsunuz?

SARI SAÇLIM MAVİ GÖZLÜM

Sana hasret sana vurgun gönlümüz
Neredesin mavi gözlüm
Nerde nerde neredesin dost
Bu gemi bu Karadeniz

Sarı saçlım mavi gözlüm
Nerde nerde neredesin dost

Ararım izini Dolmabahçe'den
Bir daha dönmez mi bu yola giden
İçimde sen gözümde sen

Sarı saçlım mavi gözlüm
Nerde nerde neredesin dost

Kurban olam yürüdüğün yollara
Kara peçe yakışmıyor kullara
Uyan bak bizim hallara

Sarı saçlım mavi gözlüm
Nerde nerde neredesin dost

Bulutlar terinden dağlar kokundan
Sarhoştur sevdiğim Mahzuni bundan
Bir daha gel gel Samsun'dan

Sarı saçlım mavi gözlüm
Nerde nerde neredesin dost

Âşık Mahzuni Şerif

B-) Aşağıda verilen soruları SARI SAÇLIM MAVİ GÖZLÜM türküsüne göre cevaplayınız.

- 1-) Şair sarı saçlım mavi gözlüm derken kime sesleniyor?
- 2-) Şair sarı saçlım mavi gözlüm dediği kişinin izini nerede arıyor?
- 3-) Şair sarı saçlı mavi gözlü kişinin bir daha nereden gelmesini istiyor?